

SPIS TREŚCI

Cesare Ripa czyli muzeum wyobraźni (<i>Andrzej Borowski</i>)	V
Nota edytorska (<i>Piero Buscaroli</i>)	XV
NOWA IKONOLOGIA – Część pierwsza	
Acedia	3
Akademia	4
Ambicja	5
Arogancja	7
Autorytet, czyli władza	8
Bałwochwalstwo	10
Bezstronność	11
Bicz boży	11
Biesiada	12
Błąd	13
Boskość	13
Bystrość umysłu	15
Chełpliwość	16
Chwała	16
Chwała książęca	18
Chwiejność bądź niestałość w miłości	19
Chwiejność	20
Chyżość	20
Ciekawość	21
Cierpienie	22
Czystość	23
Dialektyka	24
Dług	24
Dobroć	25
Dobrotliwość	27
Dociekanie	28
Dostojeństwo	29
Dusza rozumna i szczęśliwa	30
Dzień naturalny	31
Dzień sztuczny	31
Etyka	32
Filozofia	33
Filozofia według Boecjusza	33

Fortuna	34
Fortuna niepomyślna	35
Fortuna sprzyjająca miłości	35
Fortuna szczęśna	35
Furie	36
Geniusz	36
Geometria	37
Głód	37
Gniew	37
Gospodarstwo	39
Gracje	40
Gramatyka	41
Hańba	41
Harmonia	41
Herezja	42
Historia	44
Ignorancja	45
Impet	46
Intelekt	46
Inteligencja	48
Interes	49
Inwokacja	49
Italia wraz ze swymi prowincjami i częściami Wysp	49
<i>Liguria</i>	51
<i>Toskania</i>	53
<i>Umbria</i>	55
<i>Lacjum</i>	58
<i>Kampania szczęśliwa</i>	60
<i>Kalabria</i>	61
<i>Apulia</i>	63
<i>Abruzzo</i>	65
<i>Marche</i>	66
<i>Romania</i>	67
<i>Lombardia</i>	69
<i>Marchia trewizańska</i>	72
<i>Friuli</i>	74
<i>Korsyka</i>	76
<i>Sardynia</i>	77
<i>Sycylia</i>	79
Jałmużna	81
Jasność	82
Jutrzenka	83
Kaprys	83

Karcenie	84
Kłamstwo	86
Komedia	87
Komedia stara	87
Konflikt	87
Kredyt	88
Krnąbrność	90
Kruchość	91
Kunszt	91
Ludzkość	92
Łakomstwo	93
Łaska boga	94
Łaskawość	95
Miłość bliźniego	95
Miłość poskromiona	96
Miłość ojczyzny	97
Młodość	100
Moc	101
Moc ducha i ciała	103
Naśladownictwo	104
Nauka	105
Nawyknienie	106
Niebo	107
Niecierpiętlivość	109
Niedołęstwo	109
Niedostatek	109
Niegodziwość	110
Niepokój	110
Niesprawiedliwość	111
Niestałość	111
Nieszczęście	112
Nieśmiertelność	113
Niewinność	113
Niezdecydowanie	113
Niezgoda	114
Nikczemność	115
Obcowanie z ludźmi	115
Obfitość	116
Obłuda	117
Obrona przed niebezpieczeństwami	118
Obrona przed wrogami	119
Obżarstwo	120
Okrucieństwo	121

Osąd	121
Oszustwo	122
Otyłość	125
Panowanie	126
Panowanie nad samym sobą	127
Piękno	128
Pilność	130
Płodność	132
Pobożność	134
Pochlebstwo	134
Podatek lub akcyza	135
Podstęp	137
Pogarda i zniszczenie przyjemności cudzej złych afektów	137
Pokora	138
Połączenie rzeczy ludzkich z boskimi	139
Pomieszanie	140
Pomysł	140
Poprawianie	140
Potwarz	142
Potwierdzenie przyjaźni	143
Poznanie	144
Pragnienie złączenia się z Bogiem	145
Pragnienie	145
Przechowanie	146
Przemyślność	146
Prześmiewczość	147
Przyjaźń	147
Przystojność	149
Przyuczenie	149
Rada	150
Rolnictwo	152
Rozróżnianie dobra i zła	153
Równonoc wiosenna	154
Równonoc jesienna	155
Równość	156
Rysunek	156
Rządzenie państwem	157
Rzeki, z których pierwszy jest TYBER	157
<i>Arno</i>	158
<i>Pad</i>	158
<i>Adyga</i>	158
<i>Nil</i>	159
<i>Tygrys</i>	160

<i>Dunaj</i>	160
<i>Acheloos</i>	160
<i>Akis</i>	161
<i>Kocyt</i>	161
<i>Acheron</i>	161
<i>Styks</i>	162
<i>Flegeton</i>	162
<i>Indus</i>	162
<i>Ganges</i>	162
<i>Niger</i>	162
Siła miłości	163
Siła	163
Siła ujarzmiona przez sprawiedliwość	164
Siła ujarzmiona przez wymowę	165
Skapstwo	166
Skrucha	167
Słabowitość	168
Sława	169
Sprawiedliwość	169
Sprzeczność	170
Srogość	171
Stażość	171
Stażość w miłości	173
Strapienie, boleść, żal	173
Straż	174
Sumienie	175
Szał	176
Szał i wściekłość	177
Szał poetycki	177
Szarość przedświt	178
Zmierzch wieczorny	180
Szczęście publiczne	181
Szczęśliwość wieczna	182
Szkoda	182
Sztuka	182
Śmiałość wspaniałomyślna i szlachetna	183
Śmiertelna wrogość	185
Świetna sława	186
Temperamenty	187
<i>Choleryk</i>	187
<i>Sangwinik</i>	188
<i>Flegmatyk</i>	189
<i>Melancholik</i>	189

Trawienie	190
Ucieczka	191
Ucieczka gromadna	191
Ufność	192
Umiłowanie cnoty	193
Umiłowanie Boga	194
Uroda niewieścia	194
Uspodobienie przyjemne	195
Wdzięczność	197
Wesele	197
Wiara katolicka	198
Wieczność	200
Wierność	201
Wojna	202
Wróżba dobra	202
Wróżba zła	203
Współczucie	204
Wygnanie	205
Wygodniś	206
Wymowa	206
Wyrozumiałość	207
Wzgarda dla świata	208
Zabójstwo	208
Zacność	209
Zadowolenie	209
Zaszczyt	210
Zawiść	210
Zazdrość	210
Zgoda małżeńska	212
Zgoda	212
Zima	213
Złodziejstwo	214
Zmrok	215
Zniewaga	215
Zuchwałość	215
Żarłoczność albo chciwość	216
Życzliwość oraz jedność małżeńska	217
Żywioty	219
<i>Ogień</i>	219
<i>Powietrze</i>	219
<i>Woda</i>	220
<i>Ziemia</i>	220

TRAKTATU O IKONOLOGII – Część druga

Afekt synowski wobec ojca	225
Bezpłodność	226
Bezwstyd	227
Bogactwo	227
Chuć	228
Cierpliwość	230
Cna wstydlivość	231
Cnota	234
Cnota bohaterstwa	237
Cnoty ducha i ciała	237
Czas	238
Czcza sława	239
Czucia	241
<i>Widzenie</i>	241
<i>Słyszenie</i>	241
<i>Węch</i>	241
<i>Smak</i>	242
<i>Dotyk</i>	242
Czujność	242
Daremna praca	244
Doskonałość	244
Działanie jawne	245
Działanie doskonałe	246
Dzieciństwo	247
Dziewictwo	247
Dżuma albo Zaraza	249
Fizyka	249
Głupota	249
Głupota albo durnota	250
Gorliwość	251
Groźby	254
Grzech	254
Jedność obywatelska	255
Kara	256
Konieczność	257
Królewskie dostojństwo	258
Lenistwo	258
Lichwa	258
Liga	258
Logika	260
Lojalność	260

Los	261
Łagodność	262
Łotrostwo albo występki	263
Majestat królewski	263
Malarstwo	263
Małżeństwo	264
Maszynaria świata	265
Matematyka	265
Mądrość	267
Mądrość ludzka	268
Mądrość boska	269
Medycyna	271
Melancholia	272
Metafizyka	274
Męczeństwo	274
Męstwo	274
Miara	275
Miesiące	277
<i>Marzec</i>	277
<i>Kwiecień</i>	278
<i>Maj</i>	279
<i>Czerwiec</i>	279
<i>Lipiec</i>	280
<i>Sierpień</i>	280
<i>Wrzesień</i>	281
<i>Październik</i>	281
<i>Listopad</i>	282
<i>Grudzień</i>	282
<i>Styczeń</i>	282
<i>Luty</i>	283
Miesiące ze względu na rolnictwo	283
<i>Styczeń</i>	283
<i>Luty</i>	283
<i>Marzec</i>	283
<i>Kwiecień</i>	283
<i>Maj</i>	284
<i>Czerwiec</i>	284
<i>Lipiec</i>	284
<i>Sierpień</i>	284
<i>Wrzesień</i>	284
<i>Październik</i>	285
<i>Listopad</i>	285
<i>Grudzień</i>	285

Miesiące w wizerunkach sporządzonych przez filozofa Eustachiusza	285
<i>Marzec</i>	285
<i>Kwiecień</i>	286
<i>Maj</i>	286
<i>Czerwiec</i>	286
<i>Lipiec</i>	286
<i>Sierpień</i>	286
<i>Wrzesień</i>	286
<i>Październik</i>	286
<i>Listopad</i>	287
<i>Grudzień</i>	287
<i>Styczeń</i>	287
<i>Luty</i>	287
Milczenie	287
Miłosierdzie	287
Modlitwa	289
Modlitwy	290
Modlitwy do Boga	290
Muzy	291
Muzyka	292
Myśl	294
Nabożność udawana	295
Nadzieja	295
Nagroda	297
Namiętność miłosna	297
Natura	298
Nędza życia światowego	299
Niebezpieczeństwo	299
Niedbalstwo	300
Nieżyczliwość	301
Nikczemność	301
Noc	301
Obelga	303
Obietnica	303
Obmowa	303
Oczyszczenie z grzechów	304
Odepchnięcie wszetecznych myśli	305
Odsiecz	306
Opieszałość	307
Opilstwo	307
Oszczędność	307
Pamięć	308
Pamięć wdzięczna o otrzymanych dobrodziejstwach	309

Perspektywa	310
Perswazja	311
Pewność albo bezpieczeństwo	312
Pewność	312
Pieniądze	313
Pierwszeństwo	313
Płochy	314
Pochodzenie miłości	314
Poddaństwo	317
Poddaństwo przymusowe	318
Podłość	318
Podstęp wojenny	318
Poezja	321
Pogląd. Hipokrates	323
Pojednanie w miłości	323
Pokaranie	325
Pokój	325
Pokusa	327
Pokusa miłosna	327
Pokuta	327
Polityka	328
Poprawa	329
Pory roku	330
<i>Wiosna</i>	330
<i>Lato</i>	331
<i>Jesień</i>	332
<i>Zima</i>	333
Porządek prawy i słuszny	334
Posłuszeństwo	335
Potajemność	336
Potwory	337
<i>Scylla</i>	337
<i>Charybda</i>	338
<i>Chimera</i>	338
<i>Gryf</i>	338
<i>Sfinks</i>	338
<i>Harpie</i>	338
<i>Hydra</i>	339
<i>Cerber</i>	339
Powabność	339
Powodzenie w życiu	340
Prawda	341
Prawo	343

Proroctwo	343
Próżniactwo	343
Próżność	345
Przebaczenie	346
Przemoc	346
Przesąd	346
Przesilenie letnie	348
Przesilenie zimowe	349
Przestrach	350
Przewrotność	351
Przezorność	351
Przyjemność	352
Pycha	353
Rabunek	353
Racja stanu	354
Religia	356
Retoryka	357
Rokosz obywatelski	357
Rozejm	358
Rozkosz	359
Rozmyślanie	360
Rozmyślanie o śmierci	361
Rozpusta	361
Rozrzutność	362
Roztropność	363
Rozum	365
Rozwiążłość	366
Równość	366
Rywalizacja	367
Rzeźba	368
Samotność	369
Schronienie	369
Sen	370
Skarga do Boga	370
Skromność	371
Spokój	372
Sposobność	373
Starość	373
Strach	373
Stronniczość	374
Studium	374
Szaleństwo	375
Szczerość	377

Szczodroliwość	378
Szkoda	380
Szlachectwo	380
Szpieg	381
Szybkość	382
Szybkość upływu ludzkiego życia	383
Śmiech	383
Śmierć	384
Świat	387
<i>Europa</i>	387
<i>Azja</i>	389
<i>Afryka</i>	390
<i>Ameryka</i>	391
Świetność imienia	393
Teologia	394
Tolerancja	395
Tragedia	396
Treść	398
Trwoga	398
Trzęsienie ziemi	399
Tyrania	400
Ubóstwo	400
Udawanie	402
Umiar	402
Uporczywość	404
Upór	405
Uszanowanie	406
Wiatry	408
<i>Eol, król wiatrów</i>	408
<i>Euros</i>	409
<i>Fawoniusz albo Zefir</i>	409
<i>Boreasz albo Akwilon</i>	409
<i>Austr</i>	410
<i>Aura</i>	410
Wiedza	410
Wiek	412
Wiek dojrzały	412
Wola	413
Wolna wola	414
Wolność	416
Wspaniałość	417
Wstydlivość	417
Wytrwałość	418

Wzniosłość chwały	419
Zamieszanie	420
Zamożność	420
Zapiekła nienawiść	420
Zapomnienie	421
Zapomnienie miłosne	422
Zapomnienie o miłości względem dzieci	423
Zasługa	423
Zbożny afekt	425
Zdrada	426
Zdrowe albo czyste powietrze	426
Zdrowie	427
Zdrowotność	428
Zdumienie	429
Zemsta	429
Zgiełk	430
Zgorszenie	430
Złośliwość	432
Zmartwienie	432
Zmysł	432
Zmysły	432
Zmysłowość	432
Znużenie, albo ociężałość w porze letniej	433
Zobowiązanie	433
Zwycięstwo	434
Zwycięstwo u starożytnych	434
Zwycięstwo morskie	435
Żal	435
Żarłoczność	436
Żegluga	436
Życia krótkotrwałość	436
Życie czynne	438
Życie kontemplacyjne	439
Życie i duch	439
Życie ludzkie	440
Życie niespokojne	441
Życie długie	442

IKONOLOGII – Część trzecia

Adopcja	445
Chwalba	446
Ćwiczenie	448

Doświadczenie	449
Druk	450
Gadatliwość	453
Gorączka	453
Gościnność	455
Instykt naturalny	456
Kapłaństwo	456
Kuratela	458
Nawrócenie	459
Nierozwaga	460
Obcowanie z innymi	461
Pomysłowość	462
Post	464
Praktyka	466
Prawo naturalne	467
Predestynacja	468
Rebelia	469
Rozwaga	471
Skłonność	472
Strony świata	473
<i>Wschód</i>	471
<i>Południe</i>	475
<i>Północ</i>	477
<i>Zachód</i>	478
Symonia	481
Teoria	482
Uległość	483
Ulotność	484
Wspaniałomyślność	485
Wyobraźnia	486
Zacny uczynek	488